

Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ

MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM

AMERIKAI ÁLOM AZ I. VILÁG- HÁBORÚ ELŐTT

A „KITÁNTORGÓ”
MAGYAROK ÖRÖKSÉGE

2026. SZEPTEMBER 19.

MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum
1088 Budapest, Múzeum krt. 14–16.
Díszterem

MAGYAROK ÖRÖKSÉGE AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
SORSOK • TEREK • UTAK

A 19. század utolsó évtizedeitől az első világháborúig közel kétmillióan vándoroltak ki a Magyar Királyság területéről az Egyesült Államokba a jobb megélhetés és a társadalmi felemelkedés reményében. Kik voltak ezek a „kitántorgók”, miért vágtak neki az Újvilágnak, hogyan éltek az amerikai iparvidékeken, miért döntöttek a hazatérés vagy éppen a letelepedés mellett, és mit hagytak maguk után?

A Magyar Nemzeti Múzeum **Amerikai álom – Magyarok az Egyesült Államokban 1776–2026** című kiállításához kapcsolódó esemény a nagy gazdasági kivándorlási hullám történetét és hosszú távú örökségét állítja középpontba. A korszak mindennapjait egyéni sorsokon, családtörténeteken és egy magyar bányásztelepülés példáján keresztül ismerhetik meg az érdeklődők, emellett az előadók azt is vizsgálják, hogyan éltek tovább, és milyen szerepet játszottak az ekkor létrehozott közösségek és intézmények a későbbi magyar emigráció történetében.

Az esemény ideje alatt megtekinthető a **Magyarok öröksége az Egyesült Államokban: Sorsok, Terek, Utak** projekt utazó kiállítása is.

A **Magyarok öröksége az Egyesült Államokban: Sorsok, Terek, Utak** virtuális és utazó kiállítás az Egyesült Államok fennállásának 250. évfordulójához kapcsolódva mutatja be a magyarok amerikai jelenlétének történetét a 18. század végétől napjainkig.

A kiállítás három egymással összekapcsolódó nézőpontból közelíti meg ezt a több mint két évszázados történetet. Az **Utak** a magyar kivándorlás főbb korszakait és migrációs mintázatait, a **Terek** a magyar jelenlét meghatározó amerikai helyszíneit, a **Sorsok** pedig egyéni és családi életutakon keresztül a magyar–amerikai tapasztalat sokszínűségét mutatja be.

A kétnyelvű virtuális kiállítás folyamatosan bővülő tudástárként kapcsolja össze a kutatási eredményeket, közgyűjteményi forrásokat és személyes történeteket. Ezt egészíti ki a Magyarországon és az Egyesült Államokban bemutatott utazó roll-up kiállítás, amely szeptember 19-én a Nemzeti Múzeum Dísztermében is megtekinthető.

PROGRAM

- 14:00–14:15 **Köszöntők**
- 14:15–14:45 **„Kitántorgók” az Újvilágban – A nagy gazdasági kivándorlási hullám**
Előadás
Balogh Balázs, ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja főigazgató, ELTE HTK Néprajztudományi Kutatóintézet igazgató
Kik voltak azok a százezrek, akik a 19. század végétől az első világháborúig Magyarországról az Egyesült Államokba indultak? Az előadás a nagy gazdasági kivándorlási hullám társadalmi és történeti hátterét, a kivándorlás mozgatórugóit és az amerikai beilleszkedés kihívásait mutatja be.
- 14:45–15:00 **Amerikás dalok: A kivándorló magyarok folklórja**
Előadás
Juhász Katalin, ELTE HTK Néprajztudományi Kutatóintézet tudományos főmunkatárs
- 15:00–15:45 **„Kitántorgók” és hazatérők – Sorsok és történetek a nagy kivándorlási hullámból**
Kerekasztal-beszélgetés
Bakos Réka, Óhazából az Újvilágba programigazgató és társszerkesztő
Fenyvesi Anna, egyetemi docens, intézetvezető, Szegedi Tudományegyetem, Angol-Amerikai Intézet, Óhazából az Újvilágba sorozat társszerkesztő
Szabóné Rácz Éva, Török-Sándor Ibolya, Pocsai Zsuzsanna, Óhazából az Újvilágba sorozat szerzői
A tömegek és nagy számok mögött egyéni döntések, remények, kudarcok és generációkon átívelő történetek húzódnak meg. A beszélgetés mikrotörténeti forrásokon és máig élő családi emlékeken keresztül mutatja be a kivándorlás személyes oldalát, a névtelen százezrek hangját, a hazatérő amerikasok sorsát és a Dollártanya egyedülálló történetét.
- 15:45–16:00 **Szünet**
- 16:00–16:30 **„Plézek” és „burdosházak” világa – egy amerikai-magyar bányászkolónia öröksége muzeológiai szemszögből**
Kerekasztal-beszélgetés
Balogh Balázs, ELTE HTK főigazgató, ELTE HTK Néprajztudományi Kutatóintézet igazgató
Fülemile Ágnes, ELTE HTK Néprajztudományi Kutatóintézet tudományos főmunkatárs
Cseri Miklós, főigazgató, Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum
Kemecci Lajos, főigazgató, Néprajzi Múzeum
Sári Zsolt, Közgyűjteményekért és örökségvédelemért felelős államtitkár, Kulturális és Társadalmi Kapcsolatok Minisztériuma
Hogyan éltek a magyar bevándorlók az amerikai iparvidéken? A beszélgetés a pennsylvaniai Vintondale példáján keresztül a Skanzen egy különleges muzeológiai projektjének műhelytitkaiba enged betekintést a gyűjtőmunka személyes emlékeinek felidézésével.
- 16:30–17:00 **Az „öregamerikasok” öröksége – közösségek, intézmények, emlékezet**
Kerekasztal-beszélgetés
Hegedűs István, igazgató, Magyar Nemzeti Levéltár, Fejlesztési és Állományvédelmi Igazgatóság
Venkovits Balázs, egyetemi docens, intézetvezető, Debreceni Egyetem, Angol-Amerikai Intézet
Mészáros Tamás, általános főigazgató-helyettes, Országos Széchényi Könyvtár
Deák Nóra, emigrációkutató
Mi maradt fenn a nagy gazdasági kivándorlási hullám után? Hogyan viszonyultak az újabb emigrációs hullámok az előttük érkezettek által létrehozott közösségekhez, intézményekhez és hagyományokhoz? A záró beszélgetés azt vizsgálja, hogyan élt tovább az „öregamerikasok” öröksége a 20. század egymást követő magyar emigráns nemzedékeiben és itthon.